

Specjalne potrzeby edukacyjne - niepełnosprawność wzrokowa - course description

General information	
Course name	Specjalne potrzeby edukacyjne - niepełnosprawność wzrokowa
Course ID	05.6-WP-PSEW-SPNZ
Faculty	Faculty of Social Sciences
Field of study	Pedagogika specjalna - edukacja włączająca
Education profile	academic
Level of studies	Postgraduate studies
Beginning semester	winter term 2019/2020

Course information	
Semester	1
ECTS credits to win	1
Course type	obligatory
Teaching language	polish
Author of syllabus	dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. UZ

Classes forms					
The class form	Hours per semester (full-time)	Hours per week (full-time)	Hours per semester (part-time)	Hours per week (part-time)	Form of assignment
Lecture	-	-	10 (including as e-learning)	0,67 (including as e-learning)	Credit with grade

Aim of the course

1. Zapoznanie studentów z podstawowymi problemami współczesnej tyflopedagogiki, systemami kształcenia dzieci/uczników ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z niepełnosprawnością wzroku), zasadami wyrównywania szans edukacyjnych dzieci/uczników z niepełnosprawnością wzroku, specyfiką pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej w odniesieniu do dzieci/uczników z niepełnosprawnością wzroku.
2. Ukształtowanie umiejętności identyfikowania i interpretowania (także krytyki) zjawisk i systemów wsparcia dzieci/uczników ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z niepełnosprawnością wzroku), w kontekście powiązań z subdyscyplinami pedagogiki specjalnej, dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu. Ukształtowanie umiejętności projektowania procesu wsparcia rodziny z dzieckiem/ucznikiem z niepełnosprawnością wzroku.
3. Uwrażliwienie studentów na potrzebę organizowania kształcenia dzieci/uczników ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z niepełnosprawnością wzroku) oraz na przestrzeganie zasad etyki w pracy z dziećmi/ucznikami z niepełnosprawnością wzroku.

Prerequisites

Podstawowa wiedza pedagogiczno-psychologiczna z zakresu niepełnosprawności człowieka, na temat systemów i zasad wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży.

Scope

Wykłady:

1. Tyflopedagogika, jej geneza, rozwój, wybitni przedstawiciele i ich dorobek, współczesne kierunki badań i dylematy praktyczne – na świecie i w Polsce. Instytucjonalny i pozainstytucjonalny system wsparcia osób z niepełnosprawnością wzroku – na świecie i w Polsce.
2. Proces widzenia – jego przebieg, pomiar, dysfunkcje; podstawowe pojęcia tyflogiczne, klasyfikacje osób z niepełnosprawnością wzroku. Dysfunkcja wzroku a psychospołeczne funkcjonowanie osoby nią dotkniętej (specyfika sfery orientacyjno-poznawczej, emocjonalno-motywacyjnej i funkcjonowania społecznego).
3. Małe dziecko z niepełnosprawnością wzroku – specyfika rozwoju i psychospołecznego funkcjonowania, wczesne wspomaganie rozwoju.
4. Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością wzroku w rodzinie – zasady wychowania rehabilitującego; rozpoznawanie potrzeb rodziny, projektowanie wsparcia rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym wzrokowo.
5. Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością wzroku w systemie edukacji (uwarunkowania wyrównywania szans edukacyjnych). Zasady, metody, formy edukacji dzieci i młodzieży niewidomej/ociemniałej i słabowidzącej. System kształcenia dzieci z niepełnosprawnością wzroku na świecie i w Polsce (analiza krytyczno-porównawcza).
6. Podstawy rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wzroku – orientacja przestrzenna i samodzielne poruszanie się, czynności samoobsługowe, technologie wspomagające, rehabilitacja psychiczna, społeczna. System Braille’a, tyflografika i audiodeskrypcja w edukacji, rehabilitacji i funkcjonowaniu społecznym dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wzroku.

Teaching methods

Wykłady:

Learning outcomes and methods of theirs verification

Outcome description	Outcome symbols	Methods of verification	The class form
C.3.W1. Student zna i rozumie podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej: pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres, historyczny kontekst opieki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami i niedostosowanych społecznie w ujęciu historycznym; współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowanych społecznie lub uzdolnionych; skalę i dynamikę zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie; systemy kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i innych państwach; zasady wyrównywania szans edukacyjnych; system kształcenia pedagogów specjalnych.	• EW_W02	• activity during the classes • an evaluation test	• Lecture
C.3.W2. Student zna i rozumie zakresy pedagogiki specjalnej: surdopedagogikę, tyflopedagogikę, edukację i rehabilitację osób z niepełnosprawnościami intelektualną, pedagogikę resocjalizacyjną, pedagogikę korekcyjną (terapię pedagogiczną), pedagogikę leczniczo-terapeutyczną.	• EW_W02	• a discussion • an ongoing monitoring during classes	• Lecture
C.3.W3. Student zna i rozumie regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zasady orzekania w tym zakresie; zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej; aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów.	• EW_W02	• an evaluation test • an oral response	• Lecture
C.3.W4. Student zna i rozumie specyfikę pracy opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej: zasady, metody i formy opieki oraz wychowania; zasady działalności placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów związanych z ich funkcjonowaniem; zagadnienia poradnictwa edukacyjno-zawodowego, opieki zdrowotnej, edukacji zdrowotnej i seksualnej.	• EW_W02	• an evaluation test • an observation and evaluation of activities during the classes	• Lecture
C.3.W5. Student zna i rozumie sytuację rodziny dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka i ucznia, problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne; uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; możliwości wspierania funkcjonowania dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie; zagadnienia relacji między rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami.	• EW_W02	• an evaluation test • an ongoing monitoring during classes	• Lecture
C.3.U1. Student potrafi identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu.	• EW_U02	• activity during the classes • an evaluation test	• Lecture
C.3.U2. Student potrafi dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne.	• EW_U02	• an observation and evaluation of activities during the classes • an oral response	• Lecture
C.3.U4. Student potrafi wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka lub ucznia i stylu radzenia sobie rodziców lub opiekunów z tymi zaburzeniami.	• EW_U02	• an evaluation test • an ongoing monitoring during classes	• Lecture
C.3.U5. Student potrafi rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodziny.	• EW_U02	• a discussion • activity during the classes	• Lecture
C.3.U6. Student potrafi zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	• EW_U02	• activity during the classes • an observation and evaluation of activities during the classes	• Lecture
C.3.K1. Student jest gotów do organizowania kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zgodnie z przepisami prawa.	• EW_K01	• activity during the classes • an evaluation test	• Lecture

Outcome description	Outcome symbols	Methods of verification	The class form
C.3.K2. Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	• EW_K01	• a discussion • activity during the classes	• Lecture
C.3.K3. Student jest gotów do ciągłego dokształcania zawodowego.	• EW_K01	• a discussion • an observation and evaluation of activities during the classes	• Lecture
C.3.K4. Student jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	• EW_K01	• a discussion • an observation and evaluation of activities during the classes	• Lecture

Assignment conditions

Wykłady:

Ocena z kolokwium z treści wykładów. Kryteria ocen: niedostateczny (0-50%); dostateczny (61-70%), dostateczny plus (61-70%); dobry (71-80%); dobry plus (81-90%); bardzo dobry (91-100%).

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie wykładów. Oceną końcową jest ocena z wykładów.

Recommended reading

1. Czerwińska M., *Information culture of person with visual disabilities in typhology and information science reflections*, "Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej" 2017, nr 18, s. 29-52.
2. Czerwińska M., *Niewidomy*, (w:) *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, t. 3, Warszawa 2004, s. 685-693.
3. Czerwińska M., *Rehabilitacja osób niewidomych*, (w:) *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, t. 5, Warszawa 2006, s. 158-169.
4. Czerwińska M., *System Braille'a w edukacji i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością wzroku – przyczynek do komunikacji i inkluzji społecznej*, (w:) *Edukacyjne oblicza komunikacji. Dyskurs interdyscyplinarny*, J.J. Błeszynski, K.B. Kochan, E.M. Skorek, Zielona Góra 2016, s. 119-134.
5. Kirenko J., Gindrich P., *Odkrywanie niepełnosprawności wzrokowej w nauczaniu włączającym*, Lublin 2007.
6. Konarska J., *Rozwój i wychowanie rehabilitujące dziecka niewidzącego w okresie późnego dzieciństwa i adolescencji*, Kraków 2013.
7. Konarska J., *Rozwój i wychowanie rehabilitujące dziecka niewidzącego w okresie wczesnego i średniego dzieciństwa*, Kraków 2010.
8. Kotowski S., *Cele rehabilitacji niewidomych i słabowidzących*, Warszawa 2015.
9. Kuczyńska-Kwapisz J., Kwapisz J., *Rehabilitacja osób niewidomych i słabowidzących. Przewodnik metodyczny*, Warszawa 1996.
10. Majewski T., *Tyflopsychologia rozwojowa. Psychologia dzieci i młodzieży niewidomej i słabowidzącej*, Warszawa 2002.
11. Śmiechowska-Petrovskij E., *Wsparcie ucznia niewidomego i słabowidzącego w procesie szkolnej edukacji*, Warszawa 2013.
12. *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością wzroku - w kręgu diagnozy i terapii*, red. K. Czerwińska, Warszawa 2015.
13. *Wybrane aspekty rozwoju małego dziecka z niepełnosprawnością wzroku*, red. K. Czerwińska, Warszawa 2016.

Further reading

1. Chrzanowska I., *Pedagogika specjalna – od tradycji do współczesności*, Kraków 2015.
2. Olechowska A., *Specjalne potrzeby edukacyjne*, Warszawa 2016.
3. Plichta P., Jagoszewska I., Gładyszewska-Cylulko J., Szczupał B., Drzazga A., Cytowska B., *Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z niepełnosprawnościami. Charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie*, Kraków 2017.
4. Sipowicz K., Pietras T., *Wprowadzenie do pedagogiki inkluzyjnej (włączającej)*, Wrocław 2017.
5. *Tyflopädagogika wobec różnorodności współczesnych wyzwań edukacyjno-rehabilitacyjnych*, red. K. Czerwińska, K. Miler-Zdanowska, Warszawa 2017.
6. *Tyflopädagogika wobec współczesnej przestrzeni edukacyjno-rehabilitacyjnej*, red. K. Czerwińska, M. Paplińska, M. Walkiewicz-Krutak, Warszawa 2015.
7. *Tyflopädagogika wobec współczesnych potrzeb wspomagania rozwoju, rehabilitacji i aktywizacji społecznej*, red. M. Paplińska, M. Walkiewicz-Krutak, Warszawa 2017.
8. Walthes R.: *Wprowadzenie do pedagogiki niewidomych i słabowidzących*, Gdańsk 2007.

Notes

Modified by dr hab. Małgorzata Czerwińska, prof. UZ (last modification: 30-01-2020 16:31)

Generated automatically from SylabUZ computer system